

CB-strategi Roskilde Centralbibliotek 2016-2019

Mission og Rammesætning

Roskilde Centralbibliotek har i lighed med de 5 andre centralbiblioteker følgende lovbundne mission for centralbiblioteksvirksomheden:

‘Centralbiblioteket virker som overcentral for folkebibliotekerne ved at søge at fremskaffe materiale, i det omfang folkebibliotekerne ikke selv råder over materialet.’ (§9) Derudover har Centralbiblioteket opgaver ‘der tager sigte på regional samordning inden for et afgrænset geografisk område og på at styrke den faglige kompetence i bibliotekerne’ (§11, stk. 2)

Endelig har Roskilde Bibliotekerne en bibliotekspolitik som også influerer på vores rolle og rammesætning som centralbibliotek:

Roskilde Byråd vedtog den 2. september 2015 en ny bibliotekspolitik. Temaerne i bibliotekspolitikken fokuserer på den lokale, borgernære udvikling, der samtidig ser biblioteket som en afgørende handlekraftig institution i den kommunale udvikling på en række områder. Visionen lyder:

Roskilde Bibliotekerne:

- er kommunens levende mødested for alle borgere. Det er borgernes vigtigste adgang til oplevelser, læring, viden og møder på tværs af generationer og baggrund
- styrker borgernes digitale kompetencer, så alle aktivt kan udnytte de nyeste digitale informations- og kommunikationsteknologier
- deltager aktivt i byudviklingen centralt og lokalt via partnerskaber

Visionen udmøntes via 5 strategiske indsatsområder:

- Bibliotekernes rolle i lokalområderne (centre for lokale fællesskaber mm.)
- Kulturstrøget og bymidten (bymidtestrategi)
- Den digitale borger (empowerment)
- IQ Roskilde (om viden og innovation)
- Litteraturen – en vej til viden, oplevelser og fællesskab.

Indsatsområderne er hver for sig emner, der er relevante for bibliotekerne i Roskildes Centralbiblioteks område. Erfaringer herfra vil derfor indgå aktivt i løsningen af centralbiblioteksopgaverne.

Brugere (krav, behov og ønsker)

Geografisk er Roskildes CB-område præget af 18 kommuner af meget varierende størrelser og socioøkonomiske forhold. Roskilde er den største kommune/by med et universitetsmiljø. Hovedparten af de øvrige kommuner kan klassificeres som udkantkommuner med en hårdt trængt økonomi og med konstante nedskæringer på kulturbudgetterne. Region Sjælland er således den fattigste region i landet.

Bibliotekerne i regionen oplever en stor lokalpolitisk bevågenhed og oplever et krydspres i form af både økonomiske besparelser og tilføring af nye opgaver og services. For at forsvare og fremtidssikre bibliotekerne er der derfor et stigende behov for at

bibliotekerne skal kunne navigere strategisk for at øge fokuset på den brugeroplevede kvalitet ved at målrette, synliggøre og dokumentere effekten af vores indsatser.

Roskildes centralbiblioteksområde er desuden kendetegnet ved store afstande mellem bibliotekerne samt store forskelle mellem bibliotekerne imellem i forhold til de fagligheder og kompetencer de biblioteksansatte besidder og hvilket niveau de løser biblioteksopgaver på. Et vigtigt parameter for Roskildes CB-virksomhed er derfor at kunne tilbyde, målrette og understøtte det enkelte bibliotek i deres behov og udvikling af opgaver – i et tæt samspil. Derfor ønsker CB fortsat at involvere regionens biblioteker i udviklingen af tilbud, projekter og andre udviklingstiltag hvor gensidig faglig sparring og vejledning er i centrum.

For regionen er der også et stort behov for at kunne orientere sig i og tage ved lære af andres erfaringer i udviklingen og kvalificeringen af opgaver og nye services. Videndeling, faglig sparring og erfaringsudveksling med andre biblioteker og øvrige partnere fra fx kulturområdet i både indland og udland, er derfor også et fokusområde for CB.

Samarbejdspartnere

Roskilde Centralbibliotek arbejder målrettet for at have et bredt netværk af samarbejdsrelationer lokalt, regionalt, nationalt og internationalt.

De primære samarbejdspartnere i forbindelse med centralbiblioteksopgaverne er de 5 øvrige centralbiblioteker. Roskilde Centralbibliotek ønsker at bidrage aktivt til dette samarbejde for at fremme fællesskab og rationelle løsninger, udnytte specialiserede kompetencer og fremme udrulning af statslige strategier.

Derudover vil Roskilde Centralbibliotek udnytte de partnerskabs- og samarbejdsaftaler, der er indgået, til at understøtte og udvikle tilbuddene. Der er indgået partnerskabsaftaler med RUC, ROMU (Roskilde Museum, i BiMus-samarbejdet) og Danmarks Rockmuseum. Internationalt er der gennem EU-støttede projekter etableret samarbejde med en lang række biblioteker og andre institutioner i de fleste europæiske lande, ligesom samarbejde med MIT, Boston, USA er under etablering.

Ydermere giver Roskilde Centralbiblioteks placering som afdeling i den kommunale ledelsesstruktur både øget adgang til og stærk forventning om, at biblioteket indgår i samarbejder på tværs med forskellige dele af forvaltningen. Pt. er der formaliseret samarbejde med Skoleområdet, Handicapområdet og Integrationsområdet. Det skal i den forbindelse nævnes, at Roskilde er det eneste centralbibliotek, der i organisationen rummer borgerservice, lokalhistorisk arkiv, stadsarkiv og bibliotek samlet i én organisation.

Viden, inspiration mm. fra de forskellige partnerskaber og samarbejder vil indgå i den faglige sparring til bibliotekerne og vil i den udstrækning, det er relevant, kunne danne basis for biblioteksfaglig kompetenceudvikling.

Konkurrenter og markedet

Som nævnt i afsnittet om brugerne er Roskildes CB-område præget af enkelte store biblioteker, flere mellemstore og en hel del små biblioteker, hvilket udfordrer vores tilgang til opgaveløsningerne og kræver at CB må tage udgangspunkt i de enkelte bibliotekers behov og deres resurser. Denne differentiering betyder at CB arbejder for at involvere resursepersoner og ledere for at sikre mere målrettede tilbud til de varierende behov bibliotekerne har.

Samtidig med at vi forsøger at bevare et fagligt fællesskab med fokus på et fælles løft af regionens ansatte.

Flere af de opgaver som CB kan tilbyde udfordres af kommercielle udbydere. Som CB kan vi i mange sammenhænge understøtte med konsulenttydelser hvor andre private konsulentvirksomheder også opererer. Som CB sigter vi på at løse opgaverne sammen med bibliotekerne og arbejde for en mere bæredygtig løsning med reel effekt for bibliotekerne.

Et sidste men meget væsentligt parameter er, at de store besparelser som præger regionen, influerer på bibliotekernes muligheder og fokuseringer på hvor og hvad de kan få hjælp til. En stram økonomi i sig selv udfordrer flere biblioteker i forhold til fx at have tid og resurser til at tage imod de gratis tilbud. Den stramme økonomi er derfor en udfordring for et kontinuerligt kompetenceløft for regionens biblioteker.

Teknologisk udvikling

Borgerne oplever en stigende adgang til information og et stigende behov for at kunne mestre digitalisering samt tilpasning til dannelse og videndeling i en ny digital kultur. Bibliotekerne skal navigere og vejlede i dette landskab og på nye digitale platforme som fx DDB og der stilles øget krav om indsigt og evne til at navigere i de mange digitale tilbud og gadgets. Det udfordrer også vores måde at formidle på i samspillet mellem den fysiske og den digitale formidling. Koblingen herimellem er både et krav på systemniveau: at vi har de platforme og adgange der skal til i form af infrastruktur og adgange, samt en forudsætning kompetencemæssigt: at vi har evnen til at mestre og navigere og dermed formidle indholdet.

Intern organisering

Roskilde Bibliotekerne har en teamorganisering hvor 9 teams alle bidrager til konkrete opgaver under kontrakten. Det overordnede ansvar for kontrakten varetages af Team CB og Projekter som sikrer og koordinerer opgaver defineret under kontrakten og understøtter også i høj grad regionens biblioteker med rådgivning og vejledning til udviklingsopgaver. Ydermere bidrager en række specialister og resursepersoner fra andre teams til løsning af centralbiblioteksopgaver - herunder især vores netværk og faglige sparring. Under materialeoverbygningen er det daglige driftsansvar placeret hos Team Mediestyring

Vision

Visionen for alle 6 centralbiblioteker er som følger:

'Centralbibliotekerne udbreder den statslige strategi med det formål, at understøtte kvaliteten og videreudviklingen af det moderne folkebibliotekstilbud til gavn for alle landets borgere. Samfundets udvikling og demokratiet bygger på dygtige og initiativrige borgere. Biblioteker understøtter og styrker borgernes handlekraft i forhold til at fungere i et samfund under konstant forandring.

Centralbibliotekerne understøtter bibliotekerne i denne proces og styrker bibliotekernes handlekraft.'

Målsætninger og resultatmål for opgaverne:

Regionalt har Roskilde Centralbibliotek en overordnet målsætning:

Roskilde CB ønsker at tage afsæt i vores hidtidige strategi med fokus på at blive *Den Kompetente Region* og videreudvikle tænkningen om at udfolde bevægelsen "vi som samlet region" frem for Centralbiblioteket og de andre biblioteker i regionen" yderligere. Vores strategi for perioden 2016-2019 vil derfor have det formål at videreudvikle *Den Kompetente Region*, hvor CB fortsat arbejder ud fra mantraet om at "Vi involverer, eksperimenterer og leverer, både regionens biblioteker og medarbejdere imellem, i løsningen af de næste fire års opgaver"

Materialeoverbygning

Centralbibliotekets opgave er at anskaffe og vedligeholde en overbygningssamling af faste og elektroniske materialer, herunder bøger, tidsskrifter, lydbøger, cd'er, dvd'er, multimedier, e-bøger, elektroniske musik- og tekstlicenser og andre egnede materialer, der kan supplere folkebiblioteker med de materialer, som borgerne efterspørger og som det ikke kan forventes at det enkelte folkebibliotek kan prioritere at købe.

Formålet med materialeoverbygningen er, at den skal være relevant, rationel, økonomisk og med fokus på, at bibliotekerne får en enkel, hurtig og effektiv adgang til materialer af høj kvalitet.

Centralbiblioteket understøtter og udvikler det nationale lånesamarbejde.

I rammeaftalens løbetid skal den fysiske materialeoverbygning fortsat have strategisk opmærksomhed og vægt. Der skal derfor være en balanceret fordeling i indkøb af bøger og andre materialer til sikring af et rimeligt niveau for bogligt materiale.

I samarbejde med DDB formidler centralbibliotekernes ambassadørnetværk de elektroniske tekstlicenser til bibliotekerne og de biblioteksansatte i regionerne. Desuden forventes det at centralbiblioteket følger udviklingen i nye medier.

I aftalens løbetid

- udvikles, rationaliseres og effektiviseres materiale/medieforsyningen på en måde så materialeoverbygningen til stadighed understøtter de enkelte bibliotekers behov og er opdateret til nutidige forhold.
- afprøves modeller for digital overbygning i samarbejde med relevante parter

For ovenstående har centralbiblioteket følgende mål:

Mål 2016-2019
<ul style="list-style-type: none">
- I første del af aftaleperioden udvikles og implementeres en best practice for indkøb og klargøring af materialer. Endvidere udvikles i første halvdel af aftaleperioden en best practice for fremfinding, udlån og aflevering, som implementeres i anden halvdel af aftaleperioden. Dette iværksættes ud fra et ønske om at rationalisere på den samlede centralbiblioteksvirksomhed og samtidig opretholde det samme kvalitetsniveau. Rationaliseringen medfører, at der for hvert af budgetårerne 2017-2019 i centralbibliotekernes samlede bevilling flyttes 1 % fra personaleomkostninger til indkøb af materialer
- Folkebibliotekerne tilbydes understøttelse af administrative rutiner til indkøb af materialer med henblik på at frigive ressourcer til andre områder eksempelvis formidling i bibliotekerne. På længere sigt arbejdes der mod, at der kan købes mere effektivt ind, når der er et kendskab til behovet for udenlandske materialer på landsplan.

- Der iværksættes et afklaringsarbejde vedr. definitionen af digital overbygning. Herunder sammenhængen mellem overbygning og Kulturstyrelsens tilskud. For at løfte dette vil der iværksættes en række forsøg i aftaleperioden. Dette sker i tæt samarbejde med Kulturstyrelsen, Danskernes Digitale Bibliotek og Statsbiblioteket m.fl. Målet er at der i sektoren med udgangen af 2019 er øget klarhed over de både politiske, økonomiske og praktiske muligheder der er på området, at en række projekter er gennemført og at et par af disse er implementeret som en del af et digitalt overbygningstilbud.

Fælles indikatorer og nøgletal:

Antal årlige interurbanudlån fra centralbibliotekerne: 660.000 (uden fornyelser)

Min. 75 % af folkebibliotekerne er tilfredse eller meget tilfredse med centralbibliotekernes materialeoverbygning. Måles i centralbibliotekernes årlige tilfredshedsundersøgelse

Mindst halvdelen af landets folkebiblioteker vælger i aftaleperioden at benytte centralbibliotekernes tilbud om indkøb af udenlandske materialer.

I aftaleperioden er der gennemført konkrete projekter med digital overbygning og mindst 2 af disse er implementeret som et digitalt overbygningstilbud

Særligt for Roskilde Centralbibliotek

Roskilde Centralbibliotek understøtter fortsat at et bibliotek er en redigeret samling, og prioriterer derfor fortsat at der både er kraft og kompetencer til at foretage et kvalificeret materialevalg samt katalogisering, og har derfor en organisering der sikrer både bredde og specialer når det drejer sig om materialevalg og materialeoverbygning.

CB vil ydermere fortsat arbejde med indsatser der har fokus på videreudvikling af vores rullende koncepter og sikring af adgang til nye gadgets og digitale tilbud såsom licenser etc. En materialeoverbygning fokuseret på indkøb og adgang til de nyeste teknologiske produkter og løsninger, som kan findes relevant i en bibliotekskontekst og i konkrete formidlingssituationer overfor borgerne.

Overordnet set ønsker CB at fokusere på brugen af og kompetencerne til at formidle digitale materialer i form af licenser mv. og digitalt produceret materialer. At fokusere på hvordan vi kan eksperimentere med koncepter og formater der gør det "usynlige synligt" i vores fysiske rum og på vores digitale platforme. Endelig er det en forudsætning at biblioteksansatte generelt har kompetencerne til at kunne vejlede og formidle de nye digitale og teknologiske trends og derfor har CB fortsat fokus på udviklingen af læringskoncepter hvor gadgets, apps, licenser m.m. er omdrejningspunktet, som en videreudvikling af vores rullende lærings- og udstillingskoncepter (fx Det rullende Multimedielab).

Kompetenceudvikling (regional)

Generelt ønsker bibliotekerne en kompetenceudvikling der matcher de behov og udfordringer som er beskrevet indledningsvist. Det betyder i praksis at CB skal tilbyde en bred palette af tilbud der både består af klassiske færdighedskurser, personlig kompetenceudvikling samt længerevarende forløb. Samtidig efterspørges der i højere grad kursusforløb der er specialdesignet til det enkelte bibliotek, hvor det enkelte bibliotek rekvirerer undervisere eller forløb der tilgodeser at mange medarbejdere kan deltage samtidig og opnå en større fælles referenceramme til eget arbejde.

Derfor er det en vigtig prioritet at udvikle læringstilbud/koncepter som kan bruges og tilpasses aktuelle behov - både på et lokalt, regionalt og nationalt niveau. Roskilde centralbiblioteks kompetenceudvikling vil blive tilbudt både leder- og medarbejderniveau, og temaer vil bl.a. være:

- **Dokumentationspraksis og metodekendskab**

I nationalt regi har CBerne arbejdet med modellen BibDok til konkret at kunne gøre biblioteker bedre i stand til at dokumentere effekten af de indsatser de har sat i gang. Bibliotekerne i regionen har brug for at blive understøttet i brugen af modellen og arbejdet med at synliggøre og dokumentere egne indsatser lokalt.

- **Segmentering**

Generelt har bibliotekerne brug for et øget kendskab til brugere og ikke-brugere og deres behov, for at kunne målrette deres tilbud. Det kræver større kendskab til demografiske forhold, dataindsamlinger, statistik, analyseværktøjer til indsamling af viden og data og generelt brugerorienteret fokus og praksis i hverdagen. Udvikling og indsigt i forskellige værktøjer, metoder, analyser og større undersøgelser sættes derfor i fokus.

- **Facilitering og procesforståelse**

Bibliotekerne oplever et stigende behov for at medarbejdere og ledere kan facilitere processer og facilitere konkrete "møder" med både borgere, kollegaer og samarbejdspartnere bedre.

For at ændre mindset og praksis i forhold til at levere en "transaktion" til i højere grad at have en større indsigt og evne til at navigere i "relationer", er der behov for at sætte særligt fokus på facilitering som greb

- **Innovationspraksis i hverdagen og laboratorietænkning**

Bibliotekerne har behov for at kunne arbejde med hurtigere forandringer for færre resurser og derfor fokuseres der på evnen til at arbejde mere eksperimenterende og afprøvende i forhold til arbejdet og udviklingen af nye services og tilbud til borgerne.. Det betyder at CB vil arbejde konkret med metodikker og tænkninger såsom fx makerspaces og prototyping til at løfte en innovationspraksis lokalt således at bibliotekerne opnår færdigheder i kritisk tænkning, problemløsning, kreativitet, kommunikation og ikke mindst samskabelse og brugerinvolvering.

- **Digital formidling, dannelse og litteratur**

Bibliotekerne i regionen ønsker en kompetenceudvikling med fokus på større digital forståelse og evne til at navigere i både borgernes behov og i bibliotekernes egne muligheder. Dette for at udnytte og udvikle eksisterende som nye digitale services på bibliotekerne – ikke mindst i relation til understøttelse af bibliotekernes implementering af DDB lokalt og i relation til et fælles nationalt fokus på kvalificeringen af DDB.

Borgerens digitale dannelse er også i fokus i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi og bibliotekerne har behov for et fortsat fokus på digital dannelse og kompetenceudvikling i forhold til at bibliotekerne selv skal kunne undervise og vejlede differentierede borgergrupper i dette.

Der er desuden behov for at sikre en større udbredelse og mulighed for formidling af digital litteratur i lokale kontekster. Derfor ønsker CB at sikre et vedvarende fokus på digital litteratur og formidlingen af dette – både gennem kompetenceudvikling og

gennem koncepter og udstillingsformater.

Resultatmål

- Via kompetenceudvikling at være drivkraften i at områdets medarbejdere har den nødvendige viden, færdigheder og forståelse for at kunne løse opgaverne i et moderne bibliotek
- Via kompetenceudvikling at give regionens biblioteker innovationskraft til at udvikle og eksekvere lokale strategier, samt at kunne medvirke til at understøtte eksekveringen af regionale og nationale strategier
- At sikre at Roskilde centralbiblioteks kompetenceudviklingstilbud er relevante og eftertragtede blandt regionens biblioteker
- At kunne matche de behov bibliotekerne har og være i stand til at justere og løbende tilbyde kurser, læringsforløb og dermed tilbyde en mere fleksibel kompetenceudvikling

Metode

Den regionale kompetenceudvikling foregår overvejende gennem programsatte kurser, temadage og længere forløb. Vi har fokus på også at udvikle nye eller videreudvikle eksisterende læringskoncepter. CB involverer løbende ledere og medarbejdere i regionen for at berige både temaer og indholdet.

- Kurserne bidrager til udvikling af relevante kompetencer og færdigheder for den nye biblioteksfaglighed bibliotekerne står overfor
- Temadagene bidrager til udvikling, inspiration og veje til implementering
- De længere læringsforløb skal bidrage til at bibliotekerne opnår endnu større implementeringsmuligheder i egen praksis lokalt. Det vil vi gøre gennem aktionslæring som overordnet metodisk tilgang
- Derudover eksperimenteres der med tiltag i grænselandet mellem Kompetenceudvikling og Koordinering, facilitering og faglig sparring, f.eks. ved netværk og læringsforløb.
- Fælles projektarbejde, samskabelse på tværs af området og netværksdannelse
- Afholdelse sker ude i regionen hvor det findes relevant og egnet

Indikatorer

- Fortsat høj tilfredshed med kompetenceudviklingen i den årlige CB-undersøgelse (kvantitativ fokus på bredde i kvaliteten)
- Alle regionens biblioteker har deltaget i mindst et kompetencetilbud om året, og at der er deltagere fra regionen til alle kompetencetilbud (fokus på dækningsgrad af kvaliteten)
- Anvendelighed for deltagerne på udvalgte indsatser (kvalitativt fokus på dybde af kvaliteten)

Kompetenceudvikling (national)

I fællesskab med Kulturstyrelsen prioriterer de seks centralbiblioteker årligt kompetenceudviklingstilbud inden for væsentlige områder, som tilbydes alle folkebiblioteker i landet. Centralbibliotekerne organiserer sig, så de på bedst mulig vis videndeler, koordinerer indsatserne indbyrdes, tilrettelægger dem, fordeler opgaverne mellem sig og udruller tilbuddene nationalt.

De prioriterede områder skal have væsentlig strategisk og faglig karakter, der kan bidrage til at understøtte og styrke folkebibliotekerne i deres virke som kultur- og vidensaktører i samfundet både på nationalt og lokalt plan. Kompetenceudviklingen skal levere gode og effektive redskaber til biblioteksmedarbejdere i hele Danmark, både af forståelsesmæssig/akademisk karakter, men også praktiske greb til bidrag til realiseringen af de enkelte dele af det moderne bibliotek i den enkelte kommune.

Indsatserne skal være prioriterede områder, der vurderes til at have en tilstrækkelig bred interesse for de 97 bibliotekskommuner.

Den nationale kompetenceudvikling opererer med 3 indsatser:

- En årlig fælles kompetenceudviklingsindsats
- Et-to aktuelle temaer i en mindre skala
- Udbredelse af statslige initiativer på biblioteksområdet

National kompetenceudvikling			
Årlig fælles indsats på baggrund af fælles prioritering (Varetages af alle CB'er)	Årlig aktuell indsats på baggrund af behovsanalyse (Varetages af 1-2 CB'er efter kompetencer og ressourcer)	Årlig aktuell indsats på baggrund af efterspørgsel fra folkebiblioteker (Varetages af 1-2 CB'er efter kompetencer og ressourcer)	Statslige initiativer, ad hoc (Varetages af alle CB'er)

Årlig fælles kompetenceudviklingsindsats

Med henblik på at bidrage til den samlede biblioteksudvikling i Danmark udbyder centralbibliotekerne årligt ét strategisk fælles indsatsområde, som alle folkebiblioteker i Danmark skal tilbydes kompetenceudviklingsaktiviteter/-forløb indenfor. Indsatsområdet udvælges efter det kriterie, at det opfylder et strategisk, metodemæssigt eller fagligt behov for kompetenceudvikling i alle landets folkebiblioteker. Indsatsen fastlægges i et samarbejde mellem centralbibliotekerne og Kulturstyrelsen og det udføres og koordineres af centralbibliotekerne efter en passende indbyrdes organisering, eksempelvis i et netværk. Indsatsen skal sikre et fælles udviklingstræk i hele folkebibliotekssektoren. Det gøres ved at tilbyde kvalificerede forløb, der understøtter et fælles vidensniveau og understøtte, at medarbejderne har de faglige og metodiske kompetencer, der er en forudsætning for at kunne løfte opgaver inden for indsatsområdet på både kort og lang sigt.

Indikator og nøgletal:

- *Min. 85% af landets folkebiblioteker deltager*
- *Der skal være deltagelse alle seks CB regioner*
- *Effektvurdering: Kvaliteten og relevansen af kompetenceudviklingsindsatsen skal have en høj vurdering af aftagerbibliotekerne*

Årlige aktuelle indsatser

Centralbibliotekerne kan sammen med Kulturstyrelsen vælge et til to aktuelle indsatsområder, der beskrives fælles, men varetages af 1-2 centralbiblioteker. Med denne specialisering inden for kompetenceudvikling, følger et særligt ansvar og interesse for at udvikle på områderne fagligt og generelt, men også at kommunikere nyt fra og på områderne, samt ansvar for almindeligvis at være dialog - og debatskabende på områderne i hele væsnet.

Behovsanalyse

Et af de aktuelle indsatsområder vælges på baggrund af et analyseret/vurderet ad hoc behov (behovsanalyse) af CB'erne i fællesskab, mens det/de centralbiblioteker (maks. 2) der har de

mest oplagte kompetencer og ressourcer til at tilrettelægge kompetenceudviklingsindsatsen varetager udførelsen af indsatsen.

Efterspørgsel

Det andet af de aktuelle indsatsområder vælges på baggrund af efterspørgsel fra folkebibliotekerne. Der er tale om et årligt indsatsområde, der hurtigt skal kunne imødegå eller understøtte folkebibliotekerne i et aktuelt behov, der er tilkendegivet fra flere CB-områder. CB'erne prioriterer området i fællesskab på baggrund af efterspørgsler fra regionernes biblioteker. Det/de centralbiblioteker (maks. 2) der har de mest oplagte kompetencer og ressourcer til at tilrettelægge kompetenceudviklingsindsatsen varetager tilrettelæggelsen af indsatsen.

Kompetenceudviklingen vil finde sted på centralt placerede steder i landet, for at hindre for lang transporttid, og kan finde sted både som fysiske møder og i webbaseret form mv.

Indikator og nøgletal:

- *Min. 50% af landets folkebiblioteker deltager*
- *Der skal være deltagelse alle seks CB regioner*
- *Effektvurdering: Kvaliteten og relevansen af kompetenceudviklingsindsatsen skal have en høj vurdering af aftagerbibliotekerne*

Statslige initiativer

Centralbibliotekerne sikrer fortsat hurtigt og effektiv udbredelse af statslige strategier til folkebibliotekerne ved hjælp af målrettede kompetenceudviklingsindsatser.

I forhold til de statslige initiativer, der berører folkebiblioteksområdet understøtter centralbibliotekernes nationale kompetenceudvikling, at Kulturstyrelsens nationale kampagner og aftaler med andre styrelser og samarbejdspartnere implementeres i alle regioner.

Centralbibliotekerne leverer kvalificeret kompetenceudviklingstilbud til de medarbejdere, der skal arbejde med indholdet af den nationale indsats, omfattende viden, netværk og færdigheder, der bidrager til, at medarbejderne kan igangsætte aktiviteter/nødvendige ændringer i eget bibliotek.

Indikator og nøgletal:

- *Min. 85% af landets folkebiblioteker deltager*
- *Effektvurdering: Kvaliteten og relevansen af kompetenceudviklingsindsatsen skal have en høj vurdering af aftagerbibliotekerne*
- *Der skal være en vis gennemslagskraft i forhold til offentligheden i form af målbare resultater, eksempelvis høj brugertilfredshed/brugerbenyttelse, medieomtale mv.*

Koordinering, facilitering og faglig sparring

Roskilde Centralbiblioteks koordineringsrolle består bl.a. i at være omdrejningspunkt i det regionale bibliotekssamarbejde, som indsamler, udbreder og udvikler af ny viden og praksis, samt være bindeled mellem lokale, regionale, nationale og internationale institutioner, interessenter og organisationer.

Som CB initierer og koordinerer vi en række netværk i regionen, hvor der er stort fokus på at facilitere og yde faglig sparring både fra CB til regionens biblioteker og særligt på tværs mellem de deltagende biblioteker. Netværkene udgør i særlig grad den vidensplatform regionen efterspørger til både at videreudvikle på driften og til at få faglig sparring til udvikling af nye tiltag og tilgange.

Samtidig vil Roskilde CB tilbyde faglig sparring løbende ud fra de behov bibliotekerne har. Det gør vi bl.a. ved at stille konsulenter og relevant fagpersonale til rådighed som kan understøtte lokalt ved bl.a. udviklings- og forandringsprocesser, udvikling eller understøttelse af

strategiske arbejder og udvikling af lokale kompetenceforløb. Der vil både være fokus på sparring og understøttelse på lederniveau og på forskellige medarbejderniveauer.

Endelig er det afgørende at bibliotekerne i disse år eksperimenterer for at kunne omstille sig i forhold til prioritering af ressourcer, kompetencer, arbejdsmetoder og ny viden for at udvikle services og produkter som er rettet mod borgernes ændrede behov. Derfor er viden om og evnen til at arbejde med segmentering og behovsanalyser et fokusområde kombineret med en eksperimenterende og reflektiv tilgang til læring og innovation i praksis. Roskilde ønsker i højere grad at gøre brug af laboratorieteknikker (idéudvikling, eksperimentering med produktudvikling, tests og prototyping) til løbende at videreudvikle koncepter og tiltag der kan fremme videndeling og faglig sparring i tæt samarbejde med regionens biblioteker og andre samarbejdspartnere. Ud fra troen om at vi i fællesskab styrker og beriger hinandens opgaver og løsninger.

Resultatmål

Det overordnede mål er i dialog med regionens biblioteker at sætte fokus på netop de tiltag, der giver en koordinering, facilitering og faglig sparring af høj kvalitet, der understøtter dem i aktuelle processer, forandringer eller beslutninger. F.eks. ved følgende temaer:

- **Netværk, faglig sparring, videndeling og udveksling**
I tæt samspil med regionens biblioteker og med en høj involveringsgrad af resursepersoner fra hele regionen ønsker CB at videreudvikle konceptet for netværksdannelse ved at arbejde med laboratorietænkning og eksperimentering i de netværksformater vi allerede har.
- **Partnerskaber, samarbejder og samskabelse**
Regionens biblioteker har ydret ønske om et øget fokus på samarbejder mellem regionens biblioteker og i særlig grad i retningen af flere fælles projekter og projektansøgninger flere biblioteker imellem – herunder også med en større involvering af andre eksterne partnere og aktører fra andre brancher m.v.
CB ønsker at styrke fokus på partnerskaber – hvordan de indgås og hvad de bidrager med til vores lokale biblioteksudvikling – og at arbejde med internationale samarbejder i fællesskab med Odense Centralbibliotek
- **Understøttelse, facilitering og faglig vejledning:**
Generelt har CB til formål at understøtte de enkelte biblioteker ud fra de konkrete behov de har i forhold til sparring, facilitering og vejledning indenfor en lang række områder under biblioteksvirksomheden. Det kan være i form af bidrag til analyser og undersøgelser, facilitering af processer og forløb lokalt eller i forhold til generel metodevejledning på lokale indsatser.
Endelig sikrer CB en understøttelse og faglig rådgivning på de kompetenceindsatser der udvikles og afvikles på i CB-regi, således at kompetenceudviklingen ikke står alene men sikres et bedre afsæt for en forankring i de enkelte modtagerbiblioteker ved at supplere med tilbud om vejledning, facilitering og rådgivning lokalt.

Metode

- Vejledning og procesfacilitering
- Ledelsessparring
- Udviklingsforløb lokalt

- Videreudvikling af vores mødekultur på vores faglige netværk
- Netværk og biblioteksledermøder med deltagelse af alle kommuner
- Åben og eksplorativ metodetilgang til at udvikle nye sparrings- og faciliteringsformer alt afhængig af bibliotekernes behov

Indikatorer

- Fortsat høj tilfredshed med koordinering, facilitering og faglig sparring i den årlige CB-undersøgelse
- Ved en årlig kvalitativ undersøgelse fokuseres der på bibliotekernes oplevelse af tilpasset vejledning og kvalificering af indsatser og projekter
- Udvikling og etablering af en projektunderstøttelseskultur for regionens biblioteker, hvor CB og regionens biblioteker i fællesskab arbejder for at udvikle flere fælles projekter.